

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησεως 3 /2020

ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

(Τμήμα Δ')

Συνεδρίαση της 15^{ης} Ιανουαρίου 2020

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Χρυσάφουλα Αυγερινού, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Παναγιώτης Παναγιωτουνάκος, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ., Αικατερίνη Γρηγορίου, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Παναγιώτης Παππάς, Στέργιος Κίκας, Αθανάσιος Θεοχάρης, Δημήτριος Κατωπόδης, Μιχαήλ Τζουβάρας, Ευτυχία Κασομένου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Αικατερίνη Χουρμούζη, Πάρεδρος ΝΣΚ (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός Ερωτήματος: Το με αριθμ. πρωτ. 2832.17/32171/2-4-2018 έγγραφο του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής/ Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών/ Διεύθυνσης Προμηθειών & Εποπτείας Αποθηκών/ Τμ. Υλοποίησης Προμηθειών Τακτικών Διαγωνισμών.

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται: α) Αν η με αριθμό Τ18/2008 Σύμβαση ΥΕΝΑΝΠ/ΓΔΔΥ/ΔΠΚΕ Β' παραμένει σε ισχύ ή έχει λήξει και από πότε,

δεδομένου ότι η διακοπή της ισχύος της έγινε με το με αριθμ. πρωτ. 5321.4/24/26-03-2010 έγγραφο της Διευθύντριας της ΔΠΚΕ Β' και όχι με απόφαση του ΥΕΝΑΝΠ, όπως προβλέπεται στο άρθρο 2 της ως άνω σύμβασης, οπότε γεννάται ζήτημα κύρους της διακοπής της σύμβασης.

β) Αν η με αριθμ. LD/09079/00019/20-3-2009 εγγυητική επιστολή προκαταβολής της Ανώνυμης Τραπεζικής Εταιρείας "ATTICA BANK", ποσού 25.152,00€, η οποία αφορούσε την λήψη από την ανάδοχο εταιρεία «ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ Α.Ε.» προκαταβολής σχετικά με το υποέργο 1, θα πρέπει να καταπέσει, δεδομένου ότι το Υποέργο 1, στο οποίο αφορά, δεν παραδόθηκε. Περαιτέρω, εφόσον πρέπει να υπολογιστούν και να ζητηθούν από την ανάδοχο εταιρεία τόκοι επί του ποσού της ληφθείσας από αυτήν προκαταβολής, μέχρι την ημερομηνία παραλαβής του υλικού, σύμφωνα με το άρθρο 25 του π.δ. 394/1996, μέχρι ποιο σημείο πρέπει να υπολογιστούν οι τόκοι αυτοί.

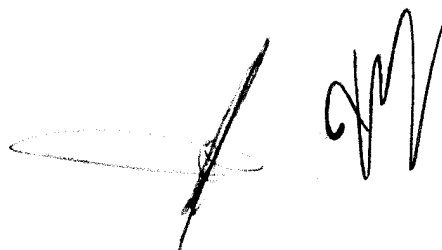
γ) Αν, σε περίπτωση κατά την οποία γίνει δεκτό ότι πρέπει να καταπέσει η εγγυητική επιστολή προκαταβολής και να ζητηθούν και επιπλέον τόκοι επ' αυτής, είναι επιτρεπτό το αντιστοιχούν σε τόκους ποσό να εισπραχθεί μέσω κατάπτωσης της με αριθμ. 2079716924/28-5-2008 εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης της Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε. ακόμα και στην περίπτωση που αυτό συνεπάγεται να μη γίνει δεκτή η σταδιακή αποδέσμευση της εγγυητικής αυτής, όπως εισηγείται η Επιτροπή Διενέργειας Διαγωνισμών του ΥΝΑΝΠ με το από 10-10-2017 πρακτικό της.

Στο πιο πάνω ερώτημα το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Δ')

γνωμοδότησε ως εξής :

Ιστορικό

Στο παραπάνω έγγραφο ερώτημα της υπηρεσίας και στα στοιχεία του φακέλου

που το συνοδεύουν εκτίθεται το ακόλουθο πραγματικό:

1. Με την με αριθμ. 03/2005 Διακήρυξη ΥΕΝ/ΓΔΔΥ/ΔΠΚΕ Β' προκηρύχθηκε ανοικτός διαγωνισμός για την παροχή υπηρεσιών Συμβούλου Τεχνικής και Διαχειριστικής Υποστήριξης για το έργο "e-Ναυτιλία" του Ε/Π Κοινωνία της Πληροφορίας, προϋπολογισμού 448.400,00€ (συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ). Αντικείμενο του έργου, σύμφωνα με την ως άνω διακήρυξη, ήταν «... η παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών Συμβούλου Τεχνικής και Διαχειριστικής Υποστήριξης προς τον Νόμιμο Εκπρόσωπο του ΥΕΝ για το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας» και τις αρμόδιες Διευθύνσεις, για την αποτελεσματική υλοποίηση του προγράμματος "e- Ναυτιλία", που έχουν ενταχθεί στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κοινωνία της Πληροφορίας» και σύμφωνα με το εγκεκριμένο ΤΔΕ. Ειδικότερα, ο Ανάδοχος με το έργο του, θα παρέχει τις υπηρεσίες του στα παρακάτω:

Υποστήριξη του ΥΕΝ κατά το αρχικό στάδιο υλοποίησης του έργου.

- Υποστήριξη της παρακολούθησης της εξέλιξης των έργων των αναδόχων σε τεχνικό και διαχειριστικό επίπεδο.
- Υποστήριξη του Τελικού Δικαιούχου.

Υποστήριξη στη διασφάλιση της οριζόντιας συνέργειας των υποέργων μεταξύ τους και με άλλα έργα.

- Παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών όπως αναλυτικά περιγράφονται στα συνημμένα Παραρτήματα της παρούσας».

Οι υπηρεσίες αυτές, σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές της διακήρυξης, περιλαμβάνουν δηλαδή, τόσο την υποστήριξη του τότε Υ.Ε.Ν. στάδιο υλοποίησης του έργου/υποέργων, όσο και την υποστήριξη της παρακολούθησης εξέλιξης των έργων των αναδόχων των υποέργων σε τεχνικό και διαχειριστικό επίπεδο.

2. Με την υπ' αριθμ. πρωτ. 5321.4/137/06-04-2006 απόφαση ΥΕΝ/ΓΔΔΥ/ΔΠΚΕ Β' κατακυρώθηκε το αποτέλεσμα του ως άνω διαγωνισμού στην εταιρεία με την επωνυμία «ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΕ.

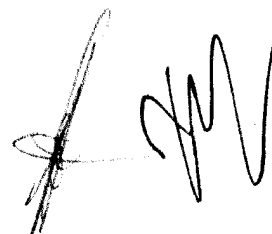
3. Με την υπ' αριθμ. πρωτ. 5321.4/71/14-3-2008 απόφαση ΥΕΝΑΝΠ/ΓΔΔΥ/ΔΠΚΕ

Β' τροποποιήθηκε η ως άνω απόφαση κατακύρωσης. Ειδικότερα, αποφασίστηκε ο καταμερισμός τμηματικά του συνολικού ποσού του έργου του Συμβούλου κατ' αναλογία στα τρία Υποέργα του έργου "e-Ναυτιλία" με υπογραφή ανάλογων επιμέρους συμβάσεων (τμηματικά). Παράλληλα, προβλέφθηκε ότι σε περίπτωση μη εκτέλεσης ενός ή περισσότερων υποέργων ουδεμία αξίωση σε βάρος του ΥΕΝΑΝΠ μπορεί να εγερθεί από τον Ανάδοχο του έργου του Συμβούλου για τα έργα αυτά.

4. Με την με αριθμ. πρωτ. 5321.4/132/23-5-2008 απόφαση ΥΕΝΑΝΠ/ΓΔΔΥ/ΔΠΚΕ Β' τροποποιήθηκε εκ νέου η ανωτέρω απόφαση κατακύρωσης και αναπροσαρμόστηκαν τα συμβατικά ποσά των τριών υποέργων. Παράλληλα, προβλέφθηκε ότι το έργο του Συμβούλου για τα τρία υποέργα θα παραλαμβάνεται τμηματικά ανά υποέργο και θα αποπληρώνεται μετά την υπογραφή Πρωτοκόλλου Τμηματικής Ποιοτικής και Ποσοτικής Παραλαβής κάθε υποέργου. Ταυτόχρονα, ορίστηκε ότι «Σε περίπτωση μη εκτέλεσης ενός ή και περισσότερων υποέργων το αντίστοιχο ποσό για το έργο του Συμβούλου δεν θα καταβληθεί και η εταιρεία «ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Α.Ε.» δεν μπορεί να εγείρει ουδεμία αξίωση σε βάρος του ΥΕΝΑΝΠ».

5. Με την με αριθμ. Τ18/29-05-08 Σύμβαση ΥΕΝ/ΓΔΔΥ/ΔΠΚΕ Β' ανατέθηκε στην εταιρεία με την επωνυμία «ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΕ - Σύμβουλοι Επιχειρήσεων» η παροχή υπηρεσιών συμβούλου τεχνικής και διαχειριστικής υποστήριξης για το έργο "e-Ναυτιλία" του Ε/Π Κοινωνία της Πληροφορίας έναντι συνολικού συμβατικού τιμήματος 249.424,00 € συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ. Με τη σύμβαση αυτή ο Ανάδοχος δεσμεύτηκε να παρέχει υπηρεσίες Συμβούλου για τα τρία υποέργα του έργου. Το συμβατικό τίμημα για τα τρία υποέργα κατανεμήθηκε ως εξής:

1) Σύστημα Διαχείρισης Βάσης πλοίων - ναυτικών: 99.769,60 €. [Σημείωση: Αναφορικά με την ολοκληρωτική υλοποίηση του Υποέργου 1, εκτός της παροχής των υπηρεσιών του συμβούλου στο πλαίσιο της Τ18/2008 Σύμβασης, με την με αριθμ. 13/2005 διακήρυξη ΥΕΝ/ΓΔΔΥ/ΔΠΚΕ Β' προκηρύχθηκε τακτικός διαγωνισμός, ανοικτής διαδικασίας για την προμήθεια συστήματος διαχείρισης δεδομένων πλοίων και ναυτικών του έργου «e-Ναυτιλία» του Επιχειρησιακού

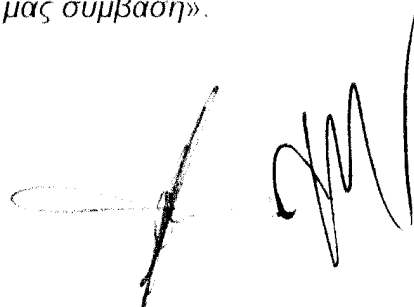

Προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας» προϋπολογισμού 1.893.294,00€ (συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ). Με την με αριθμ. πρωτ. 5321.4/24/11-02-2009 απόφαση ΥΕΝΑΝΠ/ΓΔΔΥ/ΔΠΚΕ Β' κατακυρώθηκε το αποτέλεσμα του ως άνω διαγωνισμού στην εταιρεία με την επωνυμία «ΜΑΡΑΚ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΑΒΕΕ» έναντι συνολικού τιμήματος 1.779.514,77€ και εν συνεχεία, με την με αριθμ. Τ04/2009 σύμβαση ανατέθηκε στην εταιρεία αυτή η υλοποίηση και παράδοση της προμήθειας αυτής. Ο Ανάδοχος (ΜΑΡΑΚ) υποχρεούτο να ολοκληρώσει το σύνολο του έργου της σύμβασης και θα έπρεπε να είχε γίνει οριστική παραλαβή του έργου μέχρι την 30-11-2009. Ωστόσο η «ΜΑΡΑΚ», ουδέποτε παρέδωσε το αντικείμενο της Σύμβασης Τ04/2009, καθότι δεν παραλήφθηκε ποτέ η μελέτη εφαρμογής που αποτελούσε απαιτητό μέρος της Α' φάσης του έργου, είχαν δε γίνει προπαρασκευαστικές ενέργειες από την τότε αρμόδια Δ.Π.Κ.Ε. και την Επιτροπή Προμηθειών για την κήρυξη της αναδόχου «ΜΑΡΑΚ» ως έκπτωτης. Παρόλα αυτά, λόγω κατάτμησης του τότε Υ.Ε.Ν. σε δύο επιμέρους υπουργεία, ανέκυψε ζήτημα αρμοδιότητας των Επιτροπών Προμηθειών μεταξύ των δύο νεοσυσταθέντων Υπουργείων, περί του ποιο έπρεπε να γνωμοδοτήσει σχετικά. Η ερωτώσα υπηρεσία επεσήμανε ότι, από την έρευνα των αρχείων στα οποία έχει πρόσβαση, δεν βρέθηκε η έκδοση απόφασης κήρυξης έκπτωτης της αναδόχου εταιρείας «ΜΑΡΑΚ» ούτε παραλαβής του φυσικού αντικείμενου της Τ04/2009 Σύμβασης].

2) Οπτική Αρχειοθέτηση - Ψηφιοποίηση Ειδικών Αρχείων ΥΕΝΑΝΠ (Σύμβαση 19/08): 74.827,20 €

3) Σύστημα Πληροφόρησης και Εξυπηρέτησης Πολίτη - PORTAL: 74.827,20 €. [Σημείωση: Αναφορικά με την ολοκληρωτική υλοποίηση του Υποέργου 3, εκτός της παροχής των υπηρεσιών του συμβούλου στο πλαίσιο της Τ18/2008 Σύμβασης, με την με αριθμ. 17/2007 διακήρυξη ΥΕΝ/ΓΔΔΥ/ΔΠΚΕ Β' προκηρύχθηκε επαναληπτικός ανοικτός διαγωνισμός για τη συμβασιοποίηση του ως άνω συστήματος προϋπολογισμού 1.137.916,00 € (συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ). ως προς το διαγωνισμό 17/2007, η Επιτροπή Διενέργειας Διαγωνισμών του ΥΕΝΑΝΠ έτους 2017 κατόπιν συνεδρίασης εξέδωσε το από 10-10-2017 πρακτικό της και γνωμοδότησε για τη ματαίωση της προμήθειας του είδους αυτού].

6. Η εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης έχει εκδοθεί ενιαία και για τα τρία Υποέργα που αφορά η Σύμβαση T18/2008, και σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 25 παρ. 8 του π.δ.394/1996 προβλέπεται η σταδιακή αποδέσμευση αυτής.
7. Με την με αριθμ. 53374803-8/03-06-2009 επιταγή της Τράπεζας της Ελλάδος κατεβλήθη το ποσό των 25.152,00 € στην εταιρεία με την επωνυμία «ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΕ - Σύμβουλοι Επιχειρήσεων» ως προκαταβολή του έργου Παροχή υπηρεσιών Συμβούλου Τεχνικής και Διαχειριστικής Υποστήριξης για το έργο "e-Ναυτιλία" - Υποέργο 1 Σύστημα Διαχείρισης Βάσης πλοίων - ναυτικών. Για τη λήψη της προκαταβολής αυτής, η εταιρεία είχε προσκομίσει την με αριθμ. LD/09079/00019/20-3-2009 εγγυητική επιστολή προκαταβολής της ανώνυμης τραπεζικής εταιρείας "ATTICA BANK", ποσού 25.152,00€.
8. Με το από 02-03-2010 Πρωτόκολλό της η Επιτροπή Παραλαβών του YENANΠ προέβη στην τμηματική, οριστική, ποιοτική και ποσοτική παραλαβή του έργου της T18/29-05-08 σύμβασης που αφορά στην παροχή υπηρεσιών Συμβούλου Τεχνικής και Διαχειριστικής Υποστήριξης για το υποέργο Οπτική Αρχαιοθήκη - Ψηφιοποίηση Ειδικών Αρχείων YENANΠ, καθώς σύμφωνα με το Πρακτικό «(...) για τη συγκεκριμένη εργασία εκπληρώθηκαν όλοι οι όροι της Σύμβασης». Συνεπώς, αναφορικά με το Υποέργο 2 της ανωτέρω σύμβασης η ανάδοχος εταιρεία ολοκλήρωσε τις συμβατικές της υποχρεώσεις και έγινε αποπληρωμή του έργου.
9. Αναφορικά με τα Υποέργα 1 και 3 της T18/29-05-2008 Σύμβασης, με την υπ' αριθμ. 1/26-03-2010 επιστολή της, η εταιρεία «ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΕ - Σύμβουλοι Επιχειρήσεων» γνώρισε στο Υπουργείο Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας αυτολεξεί ότι: «δεν έχουμε αντίρρηση για την αναστολή της T18/08 μεταξύ μας σύμβασης για δύο μήνες, προκειμένου να υπάρξει ικανό διάστημα διερεύνησης της πηγής χρηματοδότησης και συνέχισης των Υποέργων 1, 3, 4 του έργου "e-Ναυτιλία" μετά τη λήξη της περιόδου επιλεξιμότητας και χρηματοδότησης από το Γ' ΚΠΣ. Επισημαίνουμε ότι η απόφαση για την ανωτέρω προτεινόμενη αναστολή θα πρέπει να μας κοινοποιηθεί έως τη Δευτέρα 29 Μαρτίου 2010, ημερομηνία κατά την οποία ολοκληρώνεται η μεταξύ μας σύμβαση».

10. Με το με αριθμ. πρωτ. 5321.4/24/26-03-2010 έγγραφό της η ΔΠΚΕ Β' γνώρισε στην «ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΑΕ - Σύμβουλοι Επιχειρήσεων» ότι: «Όπως σας έχουμε ενημερώσει, η Υπηρεσία μας έχει ζητήσει την ένταξη του έργου «e-Ναυτιλία» στο ΕΣΠΑ προκειμένου αυτό να ολοκληρωθεί (υποέργα: α. Σύστημα Διαχείρισης Βάσης – Βάσης Ναυτικών β Σύστημα πληροφόρησης και εξυπηρέτησης πολίτη – Portal) και το αίτημά μας εξετάζεται από την Διαχειριστική Αρχή (Ψηφιακή Σύγκληση). Για τον λόγο αυτό σε εφαρμογή των όρων της αριθμ. Τ18/08 σύμβασης, άρθρο 2, διακόπτουμε το χρόνο ισχύος της σύμβασης μέχρι να οριστικοποιηθούν οι σχετικές αποφάσεις της Διαχειριστικής Αρχής. Για την έναρξη εκ νέου του χρόνου ισχύος της σύμβασης θα ενημερωθείτε μετά την λήψη των σχετικών αποφάσεων των αρμόδιων Υπηρεσιών». Σημειώνεται ότι η διακοπή ισχύος της σύμβασης, πραγματοποιήθηκε δυνάμει του ανωτέρω εγγράφου της ΔΠΚΕ και όχι με απόφαση του Υπουργού όπως αναγράφεται στο άρθρο 2 της Σύμβασης Τ18/2008.

11. Με το από 22-09-2016 έγγραφό της, η εταιρεία «ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ Α.Ε.» - Ανάδοχος του έργου «Παροχή υπηρεσιών Συμβούλου Τεχνικής και Διαχειριστικής Υποστήριξης για το έργο "e-Ναυτιλία" του ΕΠ ΚτΠ» ζητεί την επιστροφή των εγγυητικών επιστολών, που είχαν κατατεθεί στα πλαίσια του εν θέματι έργου. Ειδικότερα, αιτείται – μεταξύ άλλων- την επιστροφή των κάτωθι εγγυητικών επιστολών:

α) Της αριθ. 2079716924/28-5-2008 εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης της Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε. ποσού 20.960,00€ η οποία αφορούσε την καλή εκτέλεση της υπ' αριθμ. Τ18/2008 Σύμβασης για την «Παροχή Υπηρεσιών Συμβούλου Τεχνικής και διαχειριστικής Υποστήριξης για το έργο "e-Ναυτιλία" του Ε/Π Κοινωνία της Πληροφορίας.

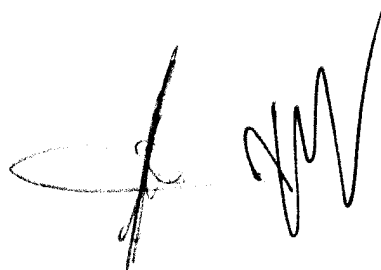
β) Της αριθ. LD/09079/00019/20-3-2009 εγγυητικής επιστολής προκαταβολής της Ανώνυμης Τραπεζικής Εταιρείας "ATTICA BANK", ποσού 25.152,00€ η οποία αφορούσε την λήψη προκαταβολής σχετικά με το υποέργο 1: Σύστημα Διαχείρισης Βάσης πλοίων – ναυτικών.

12. Η ΔΙ.Π.Ε.Α. στην οποία περιήλθε η ανωτέρω επιστολή της εταιρείας

«ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ Α.Ε.», δεδομένου ότι πλέον δεν υφίσταται η Δ.Π.Κ.Ε. η οποία είχε υπογράψει την Τ18/2008 Σύμβαση, απέστειλε σχετικά ερωτήματα προς γνωμοδότηση στην Επιτροπή Διενέργειας Διαγωνισμών του ΥΝΑΝΠ, με το με αριθμ. πρωτ. 2832.17/50850/2017/10-07-2017 έγγραφό της.

13. Η Επιτροπή Διενέργειας Διαγωνισμών του ΥΝΑΝΠ έτους 2017, κατόπιν συνεδρίασης, εξέδωσε το από 10-10- 2017 πρακτικό της γνωμοδοτώντας για μέρος των ζητημάτων που της είχαν τεθεί. Ειδικότερα, με το ανωτέρω πρακτικό, η Επιτροπή αυτή γνωμοδότησε ομόφωνα - μεταξύ άλλων - ότι συντρέχουν οι προβλεπόμενες από τη σύμβαση Τ18/08 και τη νομοθεσία προϋποθέσεις για τη σταδιακή αποδέσμευση της αριθμ. 2079716924/28-5-2008 εγγυητικής επιστολής καλής εκτέλεσης της Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδος Α.Ε. ποσού 20.960,00 € κατά το ποσό που αναλογεί στο Υποέργο 2, ήτοι ποσοστό 30%. ΙΙ. Ότι συντρέχουν οι προβλεπόμενες από τη σύμβαση Τ18/08 και τη νομοθεσία προϋποθέσεις για την επιστροφή της αριθ. 2083629524/29-08-2008 εγγυητικής προκαταβολής της Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδος, η οποία αφορούσε τη λήψη προκαταβολής από την εταιρεία «ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ Α.Ε. - Σύμβουλοι Επιχειρήσεων» για την παροχή υπηρεσιών Συμβούλου Υποστήριξης αναφορικά με το Υποέργο 2 «Οπτική Αρχαιοθήκη - Ψηφιοποίηση Ειδικών Αρχείων ΥΕΝΑΝΠ».

14. Όσον αφορά τα 3 Υποέργα και τις εγγυητικές επιστολές των οποίων ζητείται η επιστροφή τους, η ερωτώσα υπηρεσία επισημαίνει στο έγγραφο ερώτημά της (παρ. 14) και τα εξής: Α) Ότι για το Υποέργο 2 της Τ18/2008 Σύμβασης, έχει ολοκληρωθεί το αντικείμενο της σύμβασης. Β) Ότι ως προς τις εγγυητικές επιστολές των οποίων αιτείται την επιστροφή τους η ίδια εταιρεία με την ανωτέρω επιστολή της, η κατάσταση έχει ως εξής: Το Υποέργο 1 της Τ18/29-05-2008 Σύμβασης δεν παραδόθηκε από την ανάδοχο εταιρεία ούτε παραλήφθηκε από την αρμόδια προς τούτο Επιτροπή. Σχετικά, η ερωτώσα υπηρεσία στο έγγραφό της εκλαμβάνει ότι «συνεπώς πιθανόν ως προς αυτό το τμήμα της ανωτέρω σύμβασης θα πρέπει να καταπέσει η αριθ. LD/09079/00019/20-3-2009 εγγυητική επιστολή προκαταβολής της Ανώνυμης Τραπεζικής Εταιρείας "ATTICA BANK", ποσού

25.152,00€ η οποία αφορούσε την λήψη προκαταβολής σχετικά με το υποέργο 1, καθώς σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 6 της Τ18/08 Σύμβασης, εφόσον δεν εκτελέστηκε το συγκεκριμένο υποέργο, το ποσό της αντιστοιχούσας σε αυτό συμβατικής αξίας δεν θα πρέπει να καταβληθεί στην ανάδοχο εταιρεία, άρα εν προκειμένω θα πρέπει να επιστραφεί η προκαταβολή που είχε λάβει η εταιρεία αυτή. Περαιτέρω, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 6 της σύμβασης Τ18/08 σε συνδυασμό με το άρθρο 25 του π.δ. 394/1996, προκύπτει ότι αφενός η εγγύηση της προκαταβολής είναι έντοκη, ήτοι κατά την αποπληρωμή του αναδόχου πρέπει να παρακρατηθεί τόκος ο οποίος αντιστοιχεί στο διάστημα από τη λήψη της προκαταβολής μέχρι την παραλαβή του υλικού, αφετέρου οι εγγυήσεις καλής εκτέλεσης της σύμβασης και προκαταβολής επιστρέφονται μετά την οριστική ποσοτική και ποιοτική παραλαβή του υλικού και ύστερα από εκκαθάριση των τυχόν απαιτήσεων από τους δύο συμβαλλομένους, σε περίπτωση δε που το υλικό είναι διαιρετό και η παράδοση γίνεται κατά τη σύμβαση τμηματικά, οι εγγυήσεις αποδεσμεύονται τμηματικά κατά ποσόν που αναλογεί στην αξία μέρους της ποσότητας που παραλήφθηκε οριστικά.», Γ) Ότι το Υποέργο 3 της Τ18/2008 Σύμβασης δεν παραδόθηκε ποτέ από την ανάδοχο εταιρεία «ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ Α.Ε.» ούτε παραλήφθηκε, η δε εταιρεία δεν έχει λάβει κάποιο τίμημα για το τμήμα αυτό.

15. Κατόπιν των ανωτέρω, η ερωτώσα υπηρεσία υπέβαλε το παρόν ερώτημα.

16. Επ' αυτού εκδόθηκε το με αριθμό 2439/2019 πρακτικό του Δ' Τμήματος του ΝΣΚ (συνεδρίασης της 26^{ης} Ιουνίου 2019), με το οποίο αυτό ανέβαλε να γνωμοδοτήσει προκειμένου να διευκρινίσει η ερωτώσα υπηρεσία ζητήματα του πραγματικού.

17. Προς απάντηση στα ανωτέρω, η ερωτώσα υπηρεσία με το με αριθμό 2832.17/66523/2019 έγγραφό της διαβίβασε τα με αριθμό πρωτοκόλλου 2832.17/66354/2019/12-9-2019 και 2832.17/42047/2017/9-6-2017 Φύλλα Εγγράφου Συνεργασίας της Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης & Επικοινωνιών (ΔΗΔΕΠ). Απέστειλε, επίσης, το με αριθμό πρωτοκόλλου 2832.17/92543/30-12-2019 έγγραφό της. Μεταξύ άλλων, η Υπηρεσία διευκρίνισε

τα ακόλουθα: «Δεδομένου ότι δεν έχει βρεθεί σχετική απόφαση περί κήρυξης έκπτωσης της εταιρείας «ΜΑΡΑΚ» με βάση τα δεδομένα του φακέλου του διαγωνισμού που διαθέτουμε, θεωρούμε ότι δεν έχει εκδοθεί τέτοια απόφαση...το έργο του Συμβούλου Τεχνικής Υποστήριξης σύμφωνα με το άρθρο 1 της Τ18 Σύμβασης, ήταν: η παροχή στον ΥΕΝΑΝΠ εξειδικευμένων υπηρεσιών Συμβούλου τεχνικής και διαχειριστικής υποστήριξης για την υλοποίηση του έργου «e-Ναυτιλία» του Ε/Π Κοινωνία της Πληροφορίας όπως αυτό αναφέρεται αναλυτικά στην αριθμ. 03/05 διακήρυξη και την προσφορά του (οικονομική-τεχνική τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας. Περαιτέρω, στην αριθ. 03/05 διακήρυξη εξειδικεύεται αναλυτικά το έργο του Συμβούλου Τεχνικής Υποστήριξης στο Παράρτημα V- τεχνικές προδιαγραφές της διακήρυξης αυτής, στις σελίδες 46 και επόμενα της διακήρυξης αυτής. Πλέον συγκεκριμένα, αναγιγνώσκοντας τις σχετικές υπηρεσίες, διαπιστώνουμε ότι ο σύμβουλος τεχνικής υποστήριξης θα παρείχε υπηρεσίες στο ΥΕΝΑΝΠ. Ωστόσο, δεδομένου ότι από την περιγραφή των παρεσχεθησόμενων υπηρεσιών του Συμβούλου Τεχνικής Υποστήριξης προκύπτει ότι οι υποχρεώσεις του περιλαμβάνουν - μεταξύ άλλων - την παρακολούθηση του φυσικού και οικονομικού αντικείμενου των υποέργων και του έργου ως σύνολο έργων και υποέργων, είναι σαφές ότι ένα μέρος των υποχρεώσεων του συμβούλου αφορά την παρακολούθηση της προόδου υλοποίησης των έργων, προϋποθέτει δηλαδή με βάση την λογική και φυσιολογική πορεία των πραγμάτων, ότι υπάρχει πρόοδος ως προς την πραγματοποίηση του φυσικού αντικείμενου, ώστε αν δεν υπάρχει τέτοια πρόοδος είναι λογικό επακόλουθο ότι ο σύμβουλος τεχνικής υποστήριξης δεν θα έχει αντικείμενο για να παρέχει τις δικές του υπηρεσίες. Συνεπώς, αν και δεν αναφέρεται ρητά στην Σύμβαση Τ18/2008 ότι σε περίπτωση που ο ανάδοχος που θα υλοποιούσε το έργο «e- Ναυτιλία» δεν εκτελούσε τις υποχρεώσεις του και δεν παρέδιδε το φυσικό αντικείμενο της δικής του σύμβασης, δεν θα υποχρεούτο να παραδώσει το δικό του έργο ο σύμβουλος τεχνικής υποστήριξης, είναι σαφές ότι σε περίπτωση μη παράδοσης του φυσικού αντικείμενου της προμήθειας ο σύμβουλος τεχνικής υποστήριξης θα στερούταν της δυνατότητας να παραδώσει ένα τμήμα των δικών του παρεσχεθησόμενων

υπηρεσιών, λόγω της συνάφειας της αντικειμενικής αδυναμίας να παράσχει υπηρεσίες ως προς κάτι το οποίο δεν έχει παραδοθεί. Ωστόσο, εξαιτίας του γεγονότος ότι οι υπηρεσίες του Συμβούλου Τεχνικής Υποστήριξης ήταν προς τό ΥΕΝΑΝΠ και επιπλέον το αντικείμενο αυτών ήταν πιο ευρύ από την παροχή συμβουλών υλοποίησης του φυσικού αντικείμενου του κάθε υποέργου, δεν προκύπτει σαφώς από την Σύμβαση Τ18 ότι η παράδοση του Υποέργου 1 της πρώτης εταιρείας (ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ Α.Ε.) εξαρτάται κατ' αποκλειστικότητα από παραδοτέα από τη δεύτερη (ΜΑΡΑΚ)...»

Νομοθετικό Πλαίσιο

18. Στις διατάξεις των άρθρων **24, 25, 26, 28, 34** του **π. δτος 394/1996**, το οποίο εφαρμόζεται στην προκειμένη σύμβαση (άρθρο 11 Σύμβασης) ορίζονται τα εξής:

« Άρθρο 24

Συμβάσεις

1...3. Το κείμενο της σύμβασης κασιχύει κάθε άλλου κειμένου στο οποίο τούτο στηρίζεται, όπως προσφορά, διακήρυξη και απόφαση κατακύρωσης ή ανάθεσης, εκτός καταδηλων σφαλμάτων ή παραδρομών.

Άρθρο 25

Εγγυήσεις

1...5. Εγγύηση καλής εκτέλεσης της σύμβασης.

α. Ο προμηθευτής στον οποίο έγινε η κατακύρωση ή η ανάθεση,

υποχρεούται να καταθέσει εγγύηση καλής εκτέλεσης των όρων της σύμβασης, το ύψος της οποίας αντιστοιχεί σε ποσοστό 10% της συνολικής συμβατικής αξίας, χωρίς τον Φ.Π.Α. εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στην διακήρυξη ή την πρόσκληση...

6. Εγγύηση προκαταβολής.

α. Με την υπογραφή της σύμβασης και εφόσον προβλέπεται απ' αυτήν, χορηγείται στον προμηθευτή προκαταβολή σε ποσοστό μέχρι 59% της συνολικής συμβατικής αξίας, χωρίς Φ.Π.Α. Η προκαταβολή είναι έντοκη από της καταβολής, επιβαρυνόμενη με το ύψος επιτοκίου που καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών βάσει των διατάξεων του άρθρου 84 του Ν.2362/95 και χορηγείται με κατάθεση ισόποσης εγγύησης. Το ποσό της προκαταβολής που χορηγείται και ο τόκος που αντιστοιχεί σ' αυτήν μέχρι την οριστική ποσοτική και ποιοτική παραλαβή του υλικού από τον φορέα συμψηφίζεται κατά την εξόφληση της συμβατικής αξίας ή της αξίας κάθε τμηματικής παράδοσης. β...

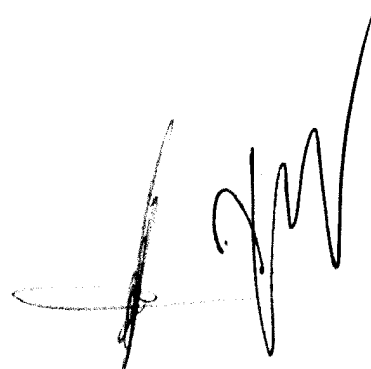
8. Οι εγγυήσεις καλής εκτέλεσης της σύμβασης και προκαταβολής επιστρέφονται μετά την οριστική ποσοτική και ποιοτική παραλαβή του υλικού και ύστερα από την εκκαθάριση των τυχών απαιτήσεων από τους δύο συμβαλλόμενους.

Σε περίπτωση που το υλικό είναι διαιρετό και η παράδοση γίνεται, σύμφωνα με την σύμβαση, τμηματικά, οι εγγυήσεις αποδεσμεύονται σταδιακά, κατά ποσόν που αναλογεί στην αξία μέρους της ποσότητας που παραλήφθηκε οριστικά. Για την σταδιακή αποδέσμευση των εγγυητικών επιστολών καλής εκτέλεσης και προκαταβολής απαιτείται προηγούμενη γνωμοδότηση του αρμόδιου συλλογικού οργάνου. Εάν στο πρωτόκολλο παραλαβής αναφέρονται παρατηρήσεις ή υπάρχει εκπρόθεσμη παράδοση, η παραπάνω σταδιακή αποδέσμευση γίνεται μετά την αντιμετώπιση, κατά τα προβλεπόμενα, των παρατηρήσεων και του εκπρόθεσμου. 9...13...»

«Άρθρο 26

Χρόνος φόρτωσης ή παράδοσης υλικών

1. Ο προμηθευτής υποχρεούται να παραδίδει το υλικό μέσα στα χρονικά όρια και με τον τρόπο που ορίζει η σύμβαση.

2.Ο συμβατικός χρόνος φόρτωσης - παράδοσης μπορεί με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή του αρμόδιου για τη διοίκηση του φορέα οργάνου, να παρατείνεται μέχρι το $\frac{1}{4}$ αυτού, ύστερα από σχετικό αίτημα του προμηθευτή που υποβάλλεται υποχρεωτικά πριν τη λήξη του συμβατικού χρόνου...

5.Ο συμβατικός χρόνος φόρτωσης - παράδοσης μπορεί με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού ή του αρμόδιου για την διοίκηση του φορέα οργάνου, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμόδιου οργάνου, να μετατίθεται. Μετάθεση γίνεται σε περίπτωση σοβαροτάτων λόγων που συνιστούν αντικειμενική αδυναμία εμπρόθεσμης παράδοσης των συμβατικών ειδών ή σε περιπτώσεις που συντρέχουν λόγοι που συνιστούν ανωτέρα βία. Στις περιπτώσεις μετάθεσης του συμβατικού χρόνου φόρτωσης - παράδοσης, δεν επιβάλλονται κυρώσεις.»

« Άρθρο 28

Χρόνος παραλαβής υλικών

1. Η παραλαβή των υλικών και η έκδοση των σχετικών πρωτοκόλλων παραλαβής πραγματοποιείται μέσα στον καθοριζόμενο από την σύμβαση χρόνο. 2...5...»

« Άρθρο 34

Κήρυξη προμηθευτή έκπτωτου

1. Ο προμηθευτής που δεν προσέρχεται μέσα στην προθεσμία που του ορίστηκε, να υπογράψει την σχετική σύμβαση, κηρύσσεται υποχρεωτικά έκπτωτος...

2. Με την ίδια διαδικασία ο προμηθευτής κηρύσσεται υποχρεωτικά έκπτωτος από τη σύμβαση και από κάθε δικαίωμά του που απορρέει απ' αυτή, εφόσον δεν φόρτωσε, παρέδωσε ή αντικατέστησε τα συμβατικά υλικά ή δεν επισκεύασε ή συντήρησε αυτά μέσα στον συμβατικό χρόνο ή στον χρόνο παράτασης που του δόθηκε, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 26 του παρόντος.

3. Ο προμηθευτής δεν κηρύσσεται έκπτωτος από την κατακύρωση ή ανάθεση ή την σύμβαση όταν:

α. Η σύμβαση δεν υπογράφηκε ή το υλικό δεν φορτώθηκε ή παραδόθηκε ή αντικαταστάθηκε με ευθύνη του Δημοσίου.

β. Συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας.

4. Με την απόφαση κήρυξης προμηθευτή εκπτώτου από τη σύμβαση μπορεί να του παρασχεθεί η δυνατότητα παράδοσης του υλικού μέχρι την προηγούμενη της ημερομηνίας διενέργειας του διαγωνισμού που γίνεται σε βάρος του, πέραν της οποίας ουδεμία παράδοση ή αντικατάσταση απορριφθέντος υλικού γίνεται δεκτή.

5. Στον προμηθευτή που κηρύσσεται έκπτωτος από την κατακύρωση, ανάθεση ή σύμβαση, επιβάλλονται, με απόφαση του αρμοδίου για την διοίκηση του φορέα οργάνου, ύστερα από γνωμοδότηση του αρμοδίου οργάνου, το οποίο υποχρεωτικά καλεί τον ενδιαφερόμενο προς παροχή εξηγήσεων κατά το άρθρο 20 του ισχύοντος Συντάγματος, αθροιστικά ή διαζευκτικά, οι παρακάτω κυρώσεις:

α. Κατάπτωση ολική ή μερική της εγγύησης συμμετοχής ή καλής εκτέλεσης της σύμβασης, κατά περίπτωση. β... ε. Είσπραξη εντόκως της τυχόν προκαταβολής που χορηγήθηκε στον έκπτωτο από τη σύμβαση προμηθευτή, είτε από ποσόν που τυχόν δικαιούται να λάβει, είτε με κατάθεση του ποσού από τον ίδιο, είτε με κατάπτωση της εγγύησης προκαταβολής. Ο υπολογισμός των τόκων γίνεται από την ημερομηνία λήψης της προκαταβολής από τον προμηθευτή μέχρι την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης κήρυξης του ως εκπτώτου, με το ισχύον κάθε φορά ανώτατο όριο επιτοκίου για τόκο από δικαιοπραξία, από την ημερομηνία δε αυτή και μέχρι της επιστροφής της, με το ισχύον κάθε φορά επιτόκιο για τόκο υπερημερίας. 6...»

19. Στο άρθρο 8 της Διακήρυξης 3/2005 ορίζεται:

«**ΑΡΘΡΟ 8**

ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ

3. Ο ανάδοχος στον οποίο κατακυρώθηκε ο διαγωνισμός είναι υποχρεωμένος προ ή το αργότερο κατά την υπογραφή της σχετικής σύμβασης ΝΑ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙ ΕΓΓΥΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΚΑΛΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ, που ανακαλύπτει ποσοστό 10% της συμβατικής αξίας του υπό προμήθεια είδους, χωρίς ΦΠΑ. Η εγγυητική επιστολή καλής εκτέλεσης θα είναι αορίστου ισχύος...

4. Η παραπάνω εγγυοδοσία επιστρέφεται μετά τη λήξη της σύμβασης, την οριστική ποιοτική και ποσοτική παραλαβή των ειδών και ύστερα από την εκκαθάριση τυχόν απαιτήσεων του ΥΕΝ και εφόσον κατατεθεί η ως παρακάτω προβλεπόμενη εγγύηση καλής λειτουργίας. 5...6...

7. Ο ανάδοχος στον οποίο χορηγείται προκαταβολή με την υπογραφή της σύμβασης και σύμφωνα με τους ειδικούς όρους, καταθέτει ισόποση εγγύηση, που θα περιλαμβάνει και όρο, ότι καλύπτει και την Καταβολή τόκων επί του ποσού της προκαταβολής σε περίπτωση εκπρόθεσμης εκτέλεσης ή μη εκτέλεσης των όρων της σύμβασης. 8...

9. Η παραπάνω εγγύηση επιστρέφεται μετά την ολοκλήρωση της προμήθειας και ύστερα από την εκκαθάριση τυχόν απαιτήσεων του φορέα από τον ανάδοχο.

10. Οι εγγυήσεις ανεξάρτητα από το όργανο που τις εκδίδει, και τον τύπο που περιβάλλονται πρέπει απαραίτητα να περιλαμβάνουν όλα όσα κατά περίπτωση αναφέρονται στο άρθρο 25 του πδ 394/1996 και τα συνημμένα υποδείγματα.»

20. Στην παράγραφο 6 της με αριθμ. πρωτ. 5321.4/137/06-04-2006 απόφασης ΥΕΝ/ΓΔΔΥ/ΔΠΚΕ Β' κατακύρωσης διαγωνισμού στην εταιρεία με την επωνυμία «ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΕ» ορίζεται:

«6. Ο χρόνος παροχής υπηρεσιών Συμβούλου από την Ανάδοχο είναι είκοσι δύο (22) μήνες από την υπογραφή της σύμβασης η οποία θα υπογραφεί με την εταιρεία «ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΑΕ» δέκα ημέρες πριν από την υπογραφή της σύμβασης του πρώτου υποέργου του έργου «e- Ναυτιλία».

Ο χρόνος των είκοσι δύο (22) μηνών ισχύος της σύμβασης μπορεί ύστερα από απόφαση του ΥΕΝ εάν το επιβάλλουν οι συνθήκες και δεν υπάρχει αντικείμενο για τον Σύμβουλο να μην είναι συνεχής αλλά να διακόπτεται και να ξαναρχίζει σύμφωνα με τις ανάγκες του έργου «e- Ναυτιλία» κατόπιν συνεννοήσεως με τον Ανάδοχο ».

21. Η ως άνω Σύμβαση Τ18/08 «ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΥΠΟΑΣΤΗΡΙΞΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΕΡΓΟ «e-Ναυτιλία» του Ε/Π ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ» προβλέπει:

« ΆΡΘΡΟ 1

ΕΙΔΟΣ - ΑΞΙΑ

Ο Ανάδοχος υποχρεούται για την παροχή στον ΥΕΝΑΝΠ εξειδικευμένων υπηρεσιών Συμβούλου τεχνικής και διαχειριστικής υποστήριξης για την υλοποίηση του έργου «e-Ναυτιλία» του Ε/Π Κοινωνία της Πληροφορίας όπως αυτό αναφέρεται αναλυτικά στην αριθμ. 03/05 διακήρυξη και την Προσφορά του (οικονομική - τεχνική) τα οποία αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας.

Με την παρούσα σύμβαση ο Ανάδοχος υποχρεούται να παρέχει τις υπηρεσίες του Συμβούλου για τα τρία υποέργα του έργου...

1. Σύστημα Διαχείρισης Βάσης πλοίων – ναυτικών...
2. Οπτική Αρχειοθέτηση – Ψηφιοποίηση Ειδικών Αρχείων ΥΕΝΑΝΠ (Σύμβαση 19/08)...
3. Σύστημα Πληροφόρησης και Εξυπηρέτησης Πολίτη – PORTAL...

.....Σε περίπτωση μη εκτέλεσης ενός ή περισσότερων των ανωτέρω υποέργων το αντίστοιχο ποσό της συμβατικής αξίας όπως έχει οριστεί ανωτέρω δεν θα αποπληρωθεί στον Ανάδοχο ο οποίος δεν μπορεί να εγείρει ουδεμία αξίωση σε βάρος του ΥΕΝΑΝΠ.

ΆΡΘΡΟ 2

ΧΡΟΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ

Η συνολική διάρκεια της παροχής των υπηρεσιών του Συμβούλου από τον Ανάδοχο για το έργο «e-Ναυτιλία» είναι είκοσι δύο μήνες από την υπογραφή της σύμβασης.

Ο χρόνος αυτός μπορεί ύστερα από απόφαση του ΥΕΝΑΝΠ να μην είναι συνεχής αλλά να διακόπτεται, και να ξαναρχίζει σύμφωνα με τις ανάγκες του έργου. Επίσης ο ανωτέρω χρόνος υλοποίησης της σύμβασης μπορεί να παρατείνεται ή να μετατίθεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ. 394/96, άρθρο 26 παραγ. (2) και (5).

ΑΡΘΡΟ 4

ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

...Η διαδικασία παραλαβής ολοκληρώνεται με τη σύνταξη αντίστοιχου πρωτοκόλλου οριστικής παραλαβής από την Επιτροπή Παραλαβής του ΥΕΝΑΝΠ.

ΑΡΘΡΟ 5

ΠΑΡΑΛΑΒΗ

Η παραλαβή του έργου Συμβούλου θα γίνει τμηματικά με την λήξη κάθε υποέργου από την αρμόδια Επιτροπή παραλαβής του ΥΕΝΑΝΠ, με την διαδικασία των άρθρων 27 και 28 του Π.Δ 394/96 και σύμφωνα με την αριθμ. Π1 2489/22-8-95 Απόφαση ΥΠ.ΑΝ., μετά από βεβαίωση της ΔΠΝΤ για την ολοκλήρωση των συμβατικών υποχρεώσεων του Συμβούλου για κάθε υποέργο του έργου «e-Ναυτιλία». Η Επιτροπή Παρακολούθησης και Παραλαβής θα παραλαμβάνει τμηματικά και στο σύνολο το έργο του Αναδόχου συντάσσοντας αντίστοιχα πρακτικά και Πρωτόκολλα παραλαβής.

ΑΡΘΡΟ 6

ΤΡΟΠΟΣ ΠΛΗΡΩΜΗΣ

Η πληρωμή του Αναδόχου θα γίνει σε βάρος του ΠΛΕ/ΥΕΝΑΝΠ ΣΑΕ 089/3 ... ως εξής:

Προκαταβολή 30% της συμβατικής αξίας μετά την υπογραφή της σύμβασης για το ποσό το οποίο θα αντιστοιχεί σε κάθε υποέργο για το οποίο έχει υπογραφεί αντίστοιχη σύμβαση με κατάθεση ισόποσης Εγγυητικής Επιστολής Προκαταβολής αορίστου χρόνου ισχύος που θα είναι σύμφωνη με τα οριζόμενα στο άρθρο 25 του Π.Δ. 394/96. Επισημαίνεται ότι η προκαταβολή είναι έντοκη και το ύψος του επιτοκίου είναι σε ποσοστό ίσο με το επιτόκιο των εντόκων γραμματίων του Δημοσίου δωδεκάμηνης διάρκειας που ισχύει κατά τον χρόνο έκδοσης του σχετικού χρηματικού εντάλματος ή της επιταγής και παραμένει σταθερό μέχρι την εξάντληση του ποσού της χορηγηθείσας προκαταβολής προσαυξημένο κατά 0,25 ποσοστιαίες μονάδες (Ν. 2362/95 (Α'247) και Υ.Α. 2/51557/0026/10-09-01 Υπ. Οικονομικών (Β1209). Οι διαμορφούμενοι τόκοι θα παρακρατηθούν κατά την αποπληρωμή του Αναδόχου από την Υπηρεσία.

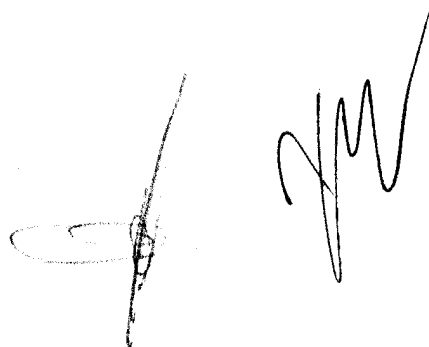
Το υπόλοιπο ποσό που αντιστοιχεί σε κάθε υποέργο μετά την οριστική ποιοτική και ποσοτική παραλαβή του συνόλου των υπηρεσιών του Συμβούλου για κάθε υποέργο το οποίο θα ολοκληρώνεται, και παραλαμβάνεται και την προσκόμιση των απαιτήτων για την πληρωμή δικαιολογητικών...

Τα δικαιολογητικά τα οποία απαιτούνται για την πληρωμή είναι τα προβλεπόμενα στο Π.Δ. 394/96 Κ.Π.Δ. «Κανονισμός Προμηθειών Δημοσίου»...

Σε περίπτωση μη εκτέλεσης ενός ή και περισσότερων υποέργων του έργου «ε-Ναυτιλία» το αντίστοιχο ποσό της συμβατικής αξίας όπως έχει οριστεί στο άρθρο 1 της παρούσας δεν θα καταβληθεί στον Ανάδοχο ο οποίος δεν μπορεί να εγείρει ουδεμία αξίωση σε βάρος του ΥΕΝΑΝΠ.

ΑΡΘΡΟ 7

ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ - ΕΚΧΩΡΗΣΗ

A. ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ

1) Εγγύηση προκαταβολής:

Για την πληρωμή της προκαταβολής θα κατατεθεί, εγγυητική επιστολή σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο ανωτέρω άρθρο 6 της παρούσας.

2) Εγγύηση καλής εκτέλεσης της Σύμβασης:

Για την καλή εκτέλεση των όρων της σύμβασης αυτής ο Ανάδοχος κατέθεσε την αριθμ. 207971924/28-5-2008 εγγυητική επιστολή της ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ποσού #20.960,00# ΕΥΡΩ αορίστου χρόνου ισχύος, που καλύπτει το 10% της συνολικής συμβατικής αξίας χωρίς ΦΠΑ, σύμφωνα με το άρθρο 25 του Π.Δ. 394/96.

Η παραπάνω εγγυοδοσία επιστρέφεται μετά τη λήξη της σύμβασης ,την οριστική ποιοτική και ποσοτική παραλαβή του έργου και ύστερα από την εκκαθάριση τυχόν απαιτήσεων του ΥΕΝΑΝΠ μετά την οριστική ποιοτική και ποσοτική παραλαβή του συνόλου έργου του Συμβούλου για τα τρία υποέργα.

Εάν στο Πρωτόκολλο τμηματικής οριστικής ποιοτικής και ποσοτικής παραλαβής αναφέρονται παρατηρήσεις (εκπτώσεις, πρόστιμο εκπροθέσμου) θα γίνει αντιμετώπιση κατά τα προβλεπόμενα των διατάξεων του Π.Δ. 394/96. Β...

ΆΡΘΡΟ 8

ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Η παρούσα σύμβαση διέπεται από την Ελληνική και Κοινοτική νομοθεσία.

Σε περίπτωση μη υλοποίησης του συνόλου των όρων της παρούσας ή της μερικής υλοποίησης αυτής θα επιβάλλονται στον Ανάδοχο οι προβλεπόμενες στον «Κανονισμό Προμηθειών Δημοσίου» ΠΔ 394/96) κυρώσεις.

ΆΡΘΡΟ 11

ΛΟΙΠΟΙ ΟΡΟΙ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ

Η παρούσα σύμβαση διέπεται από τις διατάξεις του Ν. 2286/95 (Α'19) τα αναφερόμενα στον Κ.Π.Δ. (Π.Δ. 394/96 Α' 266), και στο Π.Δ 60/07 (Α' 64).

Όπου δεν ορίζεται διαφορετικά στη σύμβαση η οποία κασιχέει κάθε άλλου κειμένου ισχύουν τα αναφερόμενα στην Διακήρυξη 03/05 και την προσφορά (οικονομική - τεχνική) του Αναδόχου. Σε περίπτωση αντίθεσης ή αμφιβολίας, οι όροι της παρούσας σύμβασης και της διακήρυξης θεωρούνται ισχυρότεροι της προσφοράς.»

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σε αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη από την ερωτώσα υπηρεσία, κατά τη συζήτηση ενώπιον του Τμήματος, διατυπώθηκαν δύο γνώμες όσον αφορά το πρώτο ερώτημα:

22. α) Κατά τη γνώμη της **πλειοψηφίας**, που απαρτίσθηκε από τον Αντιπρόεδρο ΝΣΚ, Παναγιώτη Παναγιωτουνάκο και τους Νομικούς Συμβούλους του Κράτους, Αικατερίνη Γρηγορίου, Παναγιώτη Πατππά, Στέργιο Κίκα, Μιχαήλ Τζουβάρα και Ευτυχία Κασομένου, (ψήφοι 6), η διάρκεια της σύμβασης έχει προ πολλού λήξει και θα πρέπει να γίνει εκκαθάριση των εκατέρωθεν απαιτήσεων από τα αρμόδια προς τούτο όργανα.

Ειδικότερα, κατά τη γνώμη του Αντιπροέδρου Παναγιώτη Παναγιωτουνάκου και των Νομικών Συμβούλων Αικατερίνης Γρηγορίου, Παναγιώτη Πατππά, Μιχαήλ Τζουβάρα και Ευτυχίας Κασομένου, ανεξάρτητα από το κύρος του υπ' αριθμ. πρωτ. 5321.4/24/26-03-2010 εγγράφου της Διευθύντριας της ΔΠΚΕ Β', με την οποία διεκόπη η διάρκεια της σύμβασης, η σύμβαση έχει σε κάθε περίπτωση λήξει. Όπως συνάγεται από το άρθρο 2 της σύμβασης, όπως συμπληρώνεται με τον ταυτόσημο όρο 6 της απόφασης κατακύρωσης, ο χρόνος υλοποίησης της

σύμβασης, η διάρκεια της οποίας ορίζεται σε 22 μήνες, μπορεί να μην είναι συνεχής, αλλά να διακόπτεται και να ξαναρχίζει σύμφωνα με τις ανάγκες του έργου, κατόπιν συνεννοήσεως με τον ανάδοχο. Περαιτέρω, ο συμβατικός χρόνος μπορεί να παρατείνεται ή να μετατίθεται σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 2 και 5 του άρθρου 26 του π.δ. 394/1996, στις οποίες παραπέμπει το άρθρο 2 της σύμβασης, υπό τις οριζόμενες στις διατάξεις αυτές προϋποθέσεις και κατά την προβλεπόμενη διαδικασία.

Στην προκειμένη περίπτωση, ο ανάδοχος με την από 26-3-2010 επιστολή του δήλωσε ότι δεν θα είχε αντίρρηση για την αναστολή της ισχύος της σύμβασης για δυο μήνες για λόγους που αφορούν τη χρηματοδότηση του έργου, επισημαίνοντας ότι η σχετική απόφαση έπρεπε να κοινοποιηθεί σε αυτόν εντός της διάρκειας ισχύος της σύμβασης, δηλαδή έως την 29-3-2010. Σε απάντηση της επιστολής αυτής, η Διευθύντρια της αρμόδιας υπηρεσίας με το ανωτέρω έγγραφο ενημέρωσε τον ανάδοχο ότι εκκρεμούσε αίτημα της υπηρεσίας σχετικά με τη χρηματοδότηση του έργου, ότι για το λόγο αυτό διακόπτεται ο χρόνος της σύμβασης μέχρι να λυθεί το ζήτημα και ότι θα ενημερωθεί ο ανάδοχος για την εκ νέου έναρξη του χρόνου ισχύος της σύμβασης.

Με αυτά τα δεδομένα, και αν ήθελε γίνει δεκτό ότι το επίμαχο έγγραφο, ως προερχόμενο από τη Διευθύντρια της αρμόδιας υπηρεσίας του ΥΕΝΑΝΠ έχει τεκμήριο νομιμότητας και παράγει αποτελέσματα, τα αποτελέσματα αυτά αφορούν το χρονικό διάστημα για το οποίο υπήρξε σύμπτωση δηλώσεων βουλήσεως των δυο μερών και, συνεπώς επέφερε, το μέγιστο, δίμηνη διακοπή της διάρκειας της σύμβασης. Σε κάθε περίπτωση, δεν νοείται διακοπή αυτής επ' αόριστον, ούτε για χρονικό διάστημα πολλαπλάσιο της συμβατικής διάρκειας. Επομένως, η σύμβαση δεν είναι ενεργή και πρέπει να γίνει εκκαθάριση, κατά τα ανωτέρω.

Περαιτέρω, κατά την ειδικότερη γνώμη του Στέργιου Κίκα, Νομικού Συμβούλου, άκυρη είναι η πράξη που προέρχεται από τη Διοίκηση και έχει τηρηθεί η διαδικασία παραγωγής της, όμως πάσχει από τόσο ουσιώδη και πρόδηλα νομικά

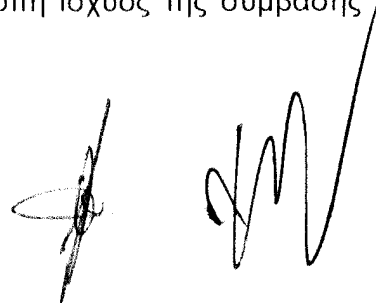
ελαττώματα, ώστε ούτε η εμπιστοσύνη του ιδιώτη προς το κύρος της να παρίσταται αντικειμενικά δικαιολογημένη ούτε η έννομη τάξη να μπορεί να ανεχθεί την ισχύ της, με συνέπεια να μη συντρέχει ο δικαιολογητικός λόγος του τεκμηρίου νομιμότητας που έγκειται στη σταθερότητα και την ασφάλεια των διοικητικών εννόμων σχέσεων οι οποίες στηρίζονται στην εν λόγω πράξη. Η πράξη αυτή δεν αναπτύσσει αποτελέσματα, δεν δεσμεύει και η τυχόν ακύρωσή της έχει αναγνωριστικό χαρακτήρα (Δαγτόγλου, Γενικό Διοικητικό Δίκαιο, έκδοση 2015, σελ. 292-303).

Στην προκειμένη περίπτωση, ενώ στο άρθρο 2 της Τ18/2008 σύμβασης, της οποίας ο συνολικός χρόνος υλοποίησης ορίζεται σε είκοσι δύο μήνες, υπάρχει πρόβλεψη περί δυνατότητας διακοπής αυτής με απόφαση του ΥΕΝΑΝΠ, η διακοπή επήλθε με το με αριθμ. πρωτ. 5321.4/24/26.03.2010 έγγραφο της ΔΠΚΕ Β', ήτοι από όργανο του Υπουργείου, στο οποίο δεν προκύπτει από το διδόμενο ιστορικό ότι είχε μεταβιβασθεί η σχετική αρμοδιότητα ή είχε εξουσιοδοτηθεί από τον ως άνω Υπουργό, με κανονιστική του πράξη, να υπογράψει με εντολή του πράξεις τέτοιου περιεχομένου.

Συνεπώς, πρόκειται για σοβαρή μορφή καθ' ύλη αναρμοδιότητας και εφόσον, κατά τούτο, η ως άνω πράξη της ΔΚΠΕ Β' δεν αναπτύσσει αποτελέσματα, θα πρέπει να γίνει δεκτό ότι ο χρόνος παροχής των κατά την Τ18/2008 σύμβαση υπηρεσιών του Συμβούλου έληξε με την πάροδο του προβλεπόμενου συνολικού χρόνου παροχής αυτών.

Κατά τη γνώμη της **μειοψηφίας**, η οποία απαρτίσθηκε από την Πρόεδρο του Τμήματος, Αντιπρόεδρο ΝΣΚ, Χρυσαφούλα Αυγερινού και τους Νομικούς Συμβούλους του Κράτους, Δημήτριο Αναστασόπουλο, Αθανάσιο Θεοχάρη και Δημήτριο Κατωπόδη, (ψήφοι 4), με την οποία συντάχθηκε και η εισηγήτρια, Πάρεδρος ΝΣΚ, Αικατερίνη Χουρμούζη (γνώμη χωρίς ψήφο), η διάρκεια της σύμβασης δεν έχει λήξει.

Και τούτο διότι, ακόμα και υπό την εκδοχή ότι η διακοπή ισχύος της σύμβασης

έγινε κατόπιν εγγράφου αναρμοδίου οργάνου (του με αριθμ. πρωτ. 5321.4/24/26-03-2010 εγγράφου της τότε Διευθύντριας της ΔΠΚΕ Β' κι όχι με απόφαση του ΥΕΝΑΝΠ, όπως προβλέπεται στο άρθρο 2 της με αριθ. Τ18/2008 Σύμβασης ΥΕΝΑΝΠ/ΓΔΔΥ/ΔΠΚΕ Β'), η ως άνω πράξη, ανεξαρτήτως της παρανομίας της για τον ως άνω λόγο της αναρμοδιότητας του εκδόντος αυτή οργάνου, παράγει όλα τα έννομα αποτελέσματά της και υποχρέωση συμμόρφωσης, ως μη ανακληθείσα ή ακυρωθείσα δικαστικώς. Υφίσταται, όμως, ευχέρεια του εκδόντος αυτή οργάνου να την ανακαλέσει εντός ευλόγου χρόνου. [βλ. ολομ ΝΣΚ 81/2017 (πλειοψηφία)]. Συνεπώς, ο χρόνος ισχύος της σύμβασης διεκόπη και δεν έχει λήξει, με την επιφύλαξη, βεβαίως, ότι δεν υπάρχουν άλλα ζητήματα ως προς αυτό, τα οποία δεν μας έχουν τεθεί από την ερωτώσα υπηρεσία.

Όσον δε αφορά το ζήτημα του χρονικού διαστήματος που αφορά η διακοπή, όπως προκύπτει από τον άρθρο 2 της Σύμβασης, η συνολική διάρκεια παροχής των υπηρεσιών του Τεχνικού Συμβούλου είναι είκοσι δύο μήνες, μπορεί όμως ο χρόνος αυτός, ύστερα από απόφαση του ΥΕΝΑΝΠ να μην είναι συνεχής, αλλά να διακόπτεται και να ξαναρχίζει σύμφωνα με τις ανάγκες του έργου.

Στον ως άνω όρο της Σύμβασης, το κείμενο της οποίας κατισχύει κάθε άλλου κειμένου στο οποίο τούτο στηρίζεται, όπως προσφορά διακήρυξη και απόφαση κατακύρωσης ή ανάθεσης, σύμφωνα με τη διάταξη του της παραγράφου 3 του άρθρου 24 του πδ/τος 394/1996 και το άρθρο 11 εδάφιο δεύτερο της Σύμβασης, δεν απαιτείται συναίνεση του αναδόχου για την διακοπή, και συνεπώς, η συναίνεσή του για δίμηνη μόνο «*αναστολή της διάρκειας της σύμβασης*» δεν επιφέρει έννομες συνέπειες. Άλλωστε και υπό την εκδοχή ότι απαιτείτο συναίνεση του αναδόχου για τη διακοπή της σύμβασης, στην προκειμένη περίπτωση, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα έγγραφα, δεν υπήρξε σύμπτωση των δηλώσεων βουλήσεως εκάστου μέρους, ούτε και ως προς την δίμηνη αναστολή της διάρκειας της σύμβασης, αφού η ΔΠΚΕ Β' όρισε ρητά στο 5321.4/24/26.3.2010 έγγραφό της ότι "*για την έναρξη εκ νέου του χρόνου ισχύος της σύμβασης θα ενημερωθείτε μετά τη λήψη της σχετικής αποφάσεως*". Δηλαδή,

στην αντιπρόταση της υπηρεσίας ορίσθηκε ρητά ότι, μετά τη διακοπή της σύμβασης, η εκ νέου έναρξη αυτής θα γινόταν με ενέργεια της ίδιας της υπηρεσίας και δεν προκύπτει ότι ο ανάδοχος απέκρουσε την αντιπρόταση αυτή. Συνεπώς, σύμφωνα με το με αριθμ. πρωτ. 5321.4/24/26-03-2010 έγγραφο της Διευθύντριας της ΔΠΚΕ Β', η σύμβαση έχει διακοπεί και ακόμα δεν έχει λήξει.

23. Κατόπιν της απάντησης της πλειοψηφίας στο α' υποερώτημα, το Τμήμα γνωμοδοτεί ομόφωνα ότι η απάντηση στα λοιπά υποερωτήματα (β' και γ') είναι η εξής:

β) Η τυχόν κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής προκαταβολής εξαρτάται από την πορεία της εκκαθάρισης της σχετικής σύμβασης.

γ) Λεδομένης της απάντησης στο β' υποερώτημα, παρέλκει η απάντηση στο γ' υποερώτημα.

Απάντηση

24. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, στο ερώτημα που υποβλήθηκε το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Δ') γνωμοδοτεί :

Α) Επί του πρώτου υποερωτήματος, **κατά πλειοψηφία**, ότι η διάρκεια της σύμβασης έχει λήξει και θα πρέπει να γίνει εκκαθάριση των εκατέρωθεν απαιτήσεων από τα αρμόδια προς τούτο όργανα.

Β) Επί του δεύτερου και τρίτου υποερωτήματος, **ομόφωνα**, ότι δεν υπάρχει δυνατότητα να απαντηθούν πριν την ολοκλήρωση του σταδίου της εκκαθάρισης.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 5-3-2020

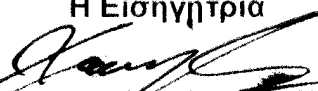
Η Πρόεδρος του Δ' Τμήματος

Χρυσούφyllα Α. Αυγερινού

Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Η Εισηγήτρια

Αικατερίνη Χουρμούζη

Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.